

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 30. marca 1899.

Štev. 8.

Poziv!

One naročnike, ki so z naročnino še na dolgu (mnogi tudi še za prejšnja leta), nujno prosimo, da poravnajo svoj dolg vsaj do 25. tega meseca, ker bomo sicer prisiljeni, nemarnim plačnikom ustaviti list. Stroški za list, poštnine itd. so zelo veliki in v razpošiljanju mora biti red le tedaj, ako tudi naročniki z rednim plačevanjem storijo svojo dolžnost!

Izjavljamo torej ponovljeno, da bomo koncem tega meseca ustavili list brez razločka vsem tistim, ki za prejšnja leta še kaj dolgujejo in ne poravnajo svojega dolga do gori navedenega časa. To naznanjamo posebno še zaradi tega, da se izognemo poznejšim reklamacijam, na katere se ne bomo ozirali, ako nam ne dojde prej plačilo.

Vse rojake pa zopet prosimo, da razširjajo in podpirajo „Mir“!

Upravništvo.

Odgoja kmečke mladine.

Vedno glasneje prihaja iz kmečkih krogov pritožba, da mladina ni več, kakoršna bi morala biti. Nikdo več služiti noče, nikdo več delati noče, vse hoče v mesta, vse hoče le uživati, in kar si ljudje zaslužijo, gre vse za njihovo razkošnost. Dekleta izmetavajo svoj zaslužek za obleko, fantje ga pa zapijó in marsikateri mladenič zapije več, kakor si je sam zaslužil, zapije tudi to, kar so mu zapustili pridni stariši.

Značaj posamičnega človeka je odvisen od mnogih okoliščin; najpridnejši oče ima včasih hudobnega sina in otrok hudobnih starišev je včasih prav priden, a v obče smemo reči: kakoršna vzgoja, takoršen rod. In ker je rod postal v resnici malopriden, smemo sklepati, da se je morala kje pri vzgoji napraviti velika napaka. In res je tako.

Kdo pa ima deco vzgajati? Gotovo stariši! Bog je starišem dal otroka in bo od starišev tirjal enkrat odgovor o neumrjočih otroških dušah. A novi čas je razmere popolnoma spremenil. Nekdaj so vzrasli otroci pri stariših, bili so ves dan pred njihovimi očmi — a dandanašnji? Pred šestim

letom še vzgoja mogoča ni, po 14. letu pa je že prepozno in ves ta čas, osem osodepolnih let, bil je otrok dan za dnem v šoli. Iz kmetov šel je zjutraj ob mraku z doma in prišel je zvečer ob mraku domu, tako da ga stariši ves dan še vidijo ne. Kdo naj zdaj otroka vzgoja? Zdaj mora na mesto starišev stopiti šola in izkušnja nam žalibog kaže, da posebno pri nas na Koroškem šola starišev ne nadomestuje, kajti mladina je od dné do dné bolj hudobna, bolj nevarna, bolj razuzdana, bolj nepokorna!

Na vseh rečeh, ki so jih liberalci učinili, je neka kletev, vse je bilo v nesrečo ljudij. Prosta trgovina in obrt bila je v nesrečo trgovcem in obrtnikom, prosto zadolževanje in prodajanje kmetij je poguba kmetom in liberalne šole so v pogubo mladini.

Učitelji so strašno hudi, če se jim kaj takega očita in naglašajo vedno, da se v šoli ne učé nič hudega in da je starišev dolžnost, vzgojiti svoje otroke. Da starišev dolžnost je to, ali postava sili otroka od starišev proč v šolo, in ravno to hudo se mora šoli očitati, da ona ne vzgaja mladine! Učé se tam brati in čitati in računati, a to ni zadosti, kajti najbolj olikani človek ti je lahko največji hudobnež; šola mora zraven pouka vzgajati ljudi za svoj stan, sicer ne velja nič. Navadno gospodje ne pusté veljati, da pri šolah ni vse, kakor bi moglo biti, a včasih vendar tudi kako besedo preveč povedó. Tako se je c. kr. koroška deželna vlada izrazila v nekem odloku že l. 1887. „nachdem die Erfahrung gemacht wurde, dass die Volksschulen einer Ergänzung bedürfen,“ t. j. da se je po skušnji prikazalo, da ljudske šole svojega namena ne dosežejo.

Napredovalne šole.

Ker sedanje ljudske šole svojega namena ne dosežejo, niti za kmečke, niti za mestne otroke, začne se širiti misel, da bo treba napredovalnih šol. Otrok je do 14. leta pač otrok, od 14. do 18. ali 20. leta pa niti otrok niti mož še ni. Do 14. leta nauka ne razume, po 18. pa je za nauk prepozno in ravno v najbolj osodepolnih letih je popolnoma samemu sebi izročén, in šola ga je morebiti do 14. leta toliko olikala, da je že veliko bolj prebrisan, kot stariši in da teh več poslušati noče. Pred leti so vedeli, da je mladini dalj časa,

nego do 14. leta treba šole. „Splošni šolski red,“ ki ga je izdala c. kr. vlada 6. dec. 1774 določuje, da se naj napravijo, kjer je le mogoče, za mladino, ki je iz šole izstopila, vzlasti za rokodelske učence, ob nedeljah popoldne po božji službi dve uri za ponavljanje šolskega pouka in župnik naj nadzoruje ta pouk. V teh urah naj se zbira mladina do 20. leta, naj se ji berejo evangeliji in listi, naj se vadijo v branji, pisanji in računani, in naj si prizadevajo, ohraniti si v spominu, kar so se naučili.“ Le počasno so se napredovalne šole širile, vsaj še dostikrat prvih ljudskih šol ni bilo, država in dežela niste hoteli v ta namen nič dati.

Z novo šolsko postavo, ki jo imenujejo nekateri učitelji v svoji prenapetosti najlepši biser v kroni našega cesarja, s to postavo, katero so naredili trije judje in jeden kristjan, ki je pa na veliki petek jedel meso, zato so tudi Celovčani njemu na čast jedno ulico „Hasnerstrasse“ imenovali, torej s to postavo jenjale so napredovalne šole.

Obrtniki so kmalu spoznali, da to ne gre. L. 1870. se je uredil napredovalni pouk v Železni Kapli, l. 1875. v Borovljah in na Bistrici v Rožu, v Feldkirchenu in v Velikovcu. Pozneje so se začele napredovalne šole širiti tudi po deželi in leta 1892. bilo jih je že osemtrideset. L. 1894. prišla je ta stvar prvič pred deželni zbor. Povpraševalo se je po njihovih uspehih in se je določilo, naj se napredovalne šole le tam napravijo, kjer jih želé občine in šolsko vodstvo. Njihov namen naj bi bil „die sittliche Festigung, Erhaltung und Fortbildung der in der Volksschule erlernten Kenntnisse und Fertigkeiten und landwirthschaftlicher und gewerblicher Unterricht“, t. j. npravstvena utrditvev, vzdržanje in napredovanje znanja, ki se je v ljudski šoli pridobilo in potem tudi kmečki in obrtni pouk. Za podporo napredovalnih šol je deželni zbor obljubil l. 1896. 2000 gld. Leta 1897. ste ministarstvu za pouk in poljedelstvo prevzeli stroške nadzorovanja napredovalnih šol v znesku 1435 gld. Do tega leta je število teh šol zrastle na 80, in l. 1898. je deželni zbor dovolil 1300 gld. za izobraževalni tečaj za učitelje, v katerem bi učitelji si pridobili za napredovalne šole potrebnega znanja v kmetijstvu in obrti.

Napredovalne šole je obiskovalo l. 1898. 1422 otrok; počez je obiskovalo jedno šolo 18 otrok v starosti od 14 do 18 let. Z obiskom so bili učil-

PODLISTEK.

Nekaj o medvedih.

Koliko hrupa zaženejo dandanes ljudje, če se izvé, da se je prikazal v naših krajih kak medved. Vsi lovci so tedaj na nogah in tekmujejo med seboj, kdo bi ga prvi usmrtil. Tedaj vidijo v svoji razburjeni domišljiji marsikaj za medveda, in že veliko jih je prodajalo medvedovo kožo, ko še o medvedu samem ni bilo ne duha ne sluha. In nazadnje je bila morda vse le debela laž, ker se je kak hudomušen človek hotel malo pošaliti z ljudmi po starem geslu: „Mundus vult decipi, — Ergo decipiatur!“ to je po našem: Ljudje hočejo, da jih goljufamo, zato le goljufujmo jih.

Ali to je bilo nekdanj vse drugače. Takrat so bili še temni gozdovi in v njih so živele različne zverine brez strahu. Dà, tedaj so bili tudi medvedje kaj navadnega. Da je bila ta zver Slovencem dobro znana, zato nam je dokaz mnogo povestij o medvedu, ki so ali že natisnjene ali pa še živijo med ljudstvom. Imel sem priložnost, zvedeti od starih ljudij v tem oziru to in ono, kar tudi v sledečem podam.

I.

Na Stari gori pri Štoku visoko v planinah stala je pod hišo debela hruška, ki je vsako leto bogato obrodila. Od hruške navzdol je bil lep travnik, ob koncu katerega je zijal grozen prepad. K tej hruški je kaj rad zahajal medved, znan kot ljubimec sladkih hrušk. Ljudje so ugibali sem in

tja, kako bi medvedu zagrenili to veselje. Nazadnje so jo znašli. Ko je zopet zlezal na hruško, postavili so pod njo voziček (gare). Ko se je medved že najedel hrušk, zlezal je dol in stopil ravno na voziček. Voziček pa je začel leteti z medvedom vred po travniku navzdol v prepad, kjer je žival s polomljenimi kostmi premišljevala, da je krasti prepovedano, dokler ni žalostno poginila.

II.

Znano je, da medved jako rad liže strd ali med, odtod tudi njegovo ime (medved = medojed). Marsikateri ulnjak je ponoči obiskal, strupil marsikateri panj in posrkal sladko strd, ne meneč se za zbadljeje ubogih čebelic.

V nekem kraju so zapazili, h kateremu ulnjaku kaj rad zahaja medved. O tem času, ko je navadno prihajal, nastavili so pred ulnjak vroče strdi, a ljudje so se skrili za ulnjak vsak s posodo razbeljene smole. Medved strd kmalu zavoha ter pridrvi, da bi jo posrebal. Sicer se je sprva dobro opekkel, a pustiti je vendar ni hotel. A tu so ljudje treščili izza ulnjaka in vlili goreče smole na njega, da je kar zahruščalo. Tedaj je tudi medvedu prešlo veselje, še dalje pihati strd in spustil se je v beg. Od tega časa so imele čebele pred njim mir.

III.

Neka uboga ženska je prišla v les, da si nabere malo drv. Kar zagleda hruško in pod njo mnogo hrušek. Pridno jih začne pobirati. Ravno isti čas pa je bil na tistem drevesu tudi medved, ki je užival ta sladki sad. Seve, če se tak kosmatinec plazi po vejah, je verjetno, da je padalo mnogo hrušek na tla. Ženska pa misleč, da je kak možki

na drevesu, pravi: „O možej, le treste, le, jaz bodem pa pobirala.“ Ko sliši medved človeški glas, je nevoljen, da ga kdo moti pri tem in začne mrmrati. Toda ženska je mislila, da je mož hud, ker hruške pobira in pravi: „O možej, ne bodite hudi, jaz pobiram samo mehke hruške.“ V tem se je pa medvedu veja odlomila in telebnil je ravno pred žensko. Ta se je hudo ustrašila ter mislila zbežati. A medved jo je trdo prijel ter je ni izpustil nikamor, dokler niso prišli ljudje ter žensko rešili neljubega čuvaja.

Ožbolt.

Modri izreki.

Ne živi zato da bi pil in jel, ampak jej in pij zato, da bi živel. — Ne v bogastvu sreča je doma, srečen je oni, kdor je zadovoljnega srca. — Na lastni postelji, če tudi slamnati, vsigdar se najslajši spi. — Ni dovolj, dobre nauke samo poslušati, moraš se po istih tudi ravnati. — Premalo in preveč, skazi vsako dobro reč. — Pod vsako streho kjerkoli je, stanuje poleg sreče tudi gorje. — Potrpežljivost je lepa lastnost, ki vstvarja dušni mir in pa sladkost. — Poprej, ko kaj trdititi znaš, prepričaj se, če tudi prav imaš. — Resna volja pri vsaki reči, mora dobiti konec doseči. — Stori dobro, in nikomur škodovati, se pravi, vero zvesto spolnovati. — Skrbi zgodaj že v mladosti, da ne bodeš berač v starosti. — Sreča ne išče le bogate hiše, zadovoljno srce ona išče. — Stori kar lahko, ko je še dan, pride noč ne bodeš delati vstan. — Tudi norec zamore grajo dati, ne more pa hudo z dobrim poravnati.

telji zadovoljni, nadzorniki tudi. Kot šolski predmeti se ravna: Računjanje, pravo- in lepomis. Obrtni spisi, knjigovodstvo in risanje. K tem pridejo občeokrajni predmeti, kakor zemljepisje, poljedelstvo, obrtništvo, uprava države, zgodovina in leposlovje. Učno tvarino si izbirajo učitelji. Gotovega cilja za skušnje ni, in dejanskih vspehov tudi ne.

„O teh napredovalnih šolah se rodi, razno: nekateri jih hvalijo, drugi zanikavajo, da bi kaj dobrodnelo uplivalo na gospodarsko življenje in pravijo, da so vse vkup za nič.“ Tako piše naše deželnozborsko poročilo.

Zares smo 100 let sem veliko napredovali: Tedaj je bilo mladini najprej treba evangelija, dandanes več, tedaj so bile šole pod nadzorništvom dušnih pastirjev, danes si učno tvarino izbira učitelj in na mesto evangelija stopilo je leposlovje (schöne Literatur), mesto Boga učili se bodo fantje dekleta ljubiti in pisati jim lepa pisma!

Najbolj smešno je pa, da učitelj sam določuje, kaj bo mladino v šoli učil! Človek bi mislil, da gosti uči le godec, in da zna za kmete rabljivo mladino vzgojiti le človek, ki tudi o kmetijstvu kaj razume; torej bi imeli kmetje sami določevati, česa se naj njihovi otroci učé, da bodo za delo, a to se prepušča vse gospôdi, in vi kmetje nazadnje tožite, da mladina ni za rabo! Kdo pa je kriv?

Kmet prijatelj! Ali si že bil kdaj prišel v kak cirkus? Tam najdeš konja, ki ti pleše, poklekne na kolena, skaka skoz obroč, hodi na sprehod po vrvi! Lastnik cirkusa ima s tako učenim konjem veliko veselje, a če bi ga dobil kmet, ne vedel bi kaj z mrho početi, kajti on potrebuje konja za delo, ne pa, da bi mu plesal! Tako je tudi z vašo mladino. Le z mnogim delom si more večina ljudij služiti svoj kruh, zgodovina, naravoslovje in leposlovje je za ljudi, ki imajo čas za to. Tako si v sedanjih razmerah od napredovalnih šol ne pričakujemo preveč.

Učimo mladino ljubiti delo in ljubiti svoj dom, učimo jo trezno in varčno biti, ljubiti stariše, zvemiti biti gospodarju, učimo jo zmernosti in ponižnosti! Vse drugo je prazna slama in tembolj nevarno, ker se med učitelji od dné do dné bolj širi rudečkarija, in napredovalne šole bi utegnile biti našim socijaldemokratičnim brezvernim učiteljem lepa prilika, uničiti v mladini še tisto trohico vere in krščanskega prepričanja, ki je še v nji. Dá, kmetje, vi tožite zaradi ljudij, ljudje so pa, kakor so se vzgojili in če bo vzgoja vedno slabša, slabši bode tudi rod. Pomoči je upati le tedaj, kedar bodo ljudje enkrat zlo spoznali, zdaj še zanj ne vedó in mislijo, če sin in hčérka le nemški znata, je vse dobro, na to pa ne mislijo, da je nemški pijanec tudi pijanec, in nemški pankrt tudi pankrt, in če bi sin znal leposlovje še tako dobro in hčérka znala najfinejša dela; kmetu s tem ni pomagano nič. Ali ne veš, kaj pravi pesem:

Kdor hoče živeti in srečo imeti
Naj dela veselo pa moli naj vmes.
... Ker prazno je delo brez sreče z nebes.

Prošt Anton Wakonig. †

Žalostno doneli so v torek 14. marca zvonovi po spodnjedravogradski fari, naznanjajoč, da je prejšnji večer izdihnil po dolgem hudem trpljenju prečastiti gospod prošt Anton Wakonig, kn. šk. konzistorijalni svetovalec, dekan, občinski odbornik itd.

Novica, da je umrl ta mož — mož v najlepšem pomenu besede, — pretresla je globoko vsakega, kdor je poznal ranjkega prebлага gospoda. V najlepši moški dóbi pobrala ga je neizprosna smrt, in on, ki se je videl prej poln krepkega življenja, ki je bil vedno delaven, ki je storil več, nego je od njega zahteval samo stan njegov, on počiva prezgodnjo spanje v hladni gomili. Izgubili smo z rajnim veliko. Žalujejo za njim sorodniki, pogrešali ga bodo težko mnogi prijatelji njegovi, njegova smrt pomeni veliko izgubo za koroške Slovence in spodnjedravogradska fara se joče za predobrotljivim in skrbnim svojim očetom.

Rajni prošt Wakonig je bil jako značajan, razumen mož. On je pomagal in svetoval rad vsakomur, komur je mogel, in svetoval je vedno previdno in modro. Predstojniki njegovi znali so čislati njegove velike zmožnosti, vedeli so, da se nanj morejo vseskozi zanašati in izročili so mu mnogotere važne zadeve. Še na dan proštove smrti prišlo je od mil. g. knezoškofa pismo, v katerem pravijo, da od srca želi, naj jim ljubi Bog „še dolgo ohrani dobrega in pridnega g. prošta!“

Porodil se je prošt Wakonig dné 15. januarja 1853. l. v Št. Juriju nad Celovcem. Šole je obis-

koval v Celovcu. Prva služba njegova je bila v Dobrlivasi. Od tam je šel l. 1878. kot vojaški kaplan v vojsko v Bosno. Pozneje je bil kaplan v Volšberzi, kmalu že pa so ga poklicali škof Funder za podvodjo v celovško duhovno semenišče. Ko so ta zavod prevzeli oo. jezuitje, prišel je za podvodjo v „Marianum“, kjer si je pridobil zelo velikih zaslug pri stavbi velikanskega semeniškega poslopja. L. 1890. prišel je za prošta v Spodnji Dravograd. Kaj je tú deloval, pomnili bodo farani še pozne čase. Prenovil je proštijo, skrbel za olepšanje cerkve, dal je od jezuitov voditi misijon in spretno skrbel za dušni blagor svojih faranov. Vneto jim je oznanjal besedo božjo, jih vodil in jim pomagal v raznih zadevah. Trudil se je mnogo tudi v národnem oziru; uspeh tega delovanja pokazale so zadnje občinske volitve! Slovenski posojilnici je bil marljiv odbornik, mnogo je storil tudi kot občinski odbornik.

Oskrboval ni le svoje domače fare, marveč večinoma tudi še kako drugo faro: v prvih letih Ojstrico, pozneje Črneče. Pod njegovim vodstvom prenovila se je lepo prijazna romarska cerkev sv. križa.

Že večkrat je prej bolehal na črevesni bolezní. Pred tremi tedni nastopila je stara bolezen zopet, vnela se mu je tudi trebušna mrena in padel je pod smrtno koso čvrsti in delavni mož. Trpel je neznanske bolečine.

Pogreb v sredo 15. marca pokazal je, kako je bil rajni g. prošt priljubljen povsodi. Udeležila se je pogreba nedogledna množica žalujočih, šolarji, požarna bramba, občinski odbor itd. Sprevod je vodil preč. g. opat iz Št. Pavla, o. Ehrlich, in 40 duhovnikov spremilo je svojega sobrata k zadnjemu počitku. Med njimi je bil tudi častitljivi starosta prošt Serajnik iz Tinj, dalje gg. državni posl. Lamb. Einspieler, korar dr. Somer, prošt Vavtižar iz Dobrlivasi; dekan Bauer iz Pliberka, Šlander iz starega Trga, Hecl iz Marnberga, vodja oo. jezuitov iz Št. Andraža, komendant Šervicelj iz Reberce, okrajni glavar Murmayr iz Volšberga itd. — V cerkvi je spregovoril lepo nagrobno č. g. župnik Kesnar iz Prevalj.

Bridka žalost nas navdaja, ko se spominjamo smrti rajnega prošta. Bil je cel mož, vedno na svojem mestu. Bodi mu Bog plačnik za to, kar je tú deloval v božjo čast, kar je trpel v svojem poklicu in zlasti v zadnji hudi bolezni. N. p. v. m.!

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko „Národno šolo“. Novak Urban v Grebinju daroval je 2 kroni; J. Stuler v Grebinju 2 kroni; župnik Franc Bergman v Št. Lenartu pri 7 studencih 10 kron. Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu vsled sklepa občnega zbora od čistega dobička 50 kron. Beljaški Mohorjani 2 kroni. Župnik Jurij Zmave v Remseniku 2 kroni 28 beličev. Trgovce Fr. Sadnikar v Celovcu 4 krone namesto venca na grob blagemu ranjkemu preč. gospodu spodnjedravogradskemu proštu Antonu Wakonig-u. O priliki godovanja rodo- in gostoljubnega Matija Trbiškega darovali so zbrani rodoljubi za velikovsko šolo 11 kron. Vkup 83 kron 28 beličev. — Živeli nasledniki!

Iz Velikovca. (Nečuvvena surovost proti kmetom.) V sredo dné 1. marca se je v Velikovcu, v strastno nemško-národnem Velikovcu, ki pa ves živi od denarja, ki ga Slovenci donajajo, vršil dogodek, ki je spomina vreden in kaže položaj naših ubogih Slovencev, ki živé kakor sužnji na svojih rojstnih tleh. Dve slovenski občini z one strani Drave sta se z dacarji zaradi klavnega davka pobotali ter plačujejo kmetje pri občini dotični dac. A opravilna določila ukazujejo, da kmetje zaklanih svinj ne smejo voziti v mesto z jezikom v gobcu, česar pa kmetje vedeli niso. To sredo pripeljal je kmet Slovenec z imenom Jožef Mert nekaj svinj na velikovski trg — z jezikom v gobcu. Prodal jih je, zdaj so ga prijeli dacarji in so tirjali, naj klavni davek še enkrat plača. Kmet je sicer imel boletu od občine, a hoteli so od njega ne samo, da plača davek še enkrat, marveč so mu kar naložili še 7 gld. 50 kr. globe! Mert je šel zdaj vprašat bolj izvedenega sosedo gospoda Rabla, a tudi ta nič ni vedel o pogubni „jezikovni“ naredbi, zdelo se mu je čudno in rekel je kmetu: ne plačaj nič, vsaj si doma plačaj, če bi kako škodo imel od tega, jaz za-te plačam. Mert se je na to vrnil k dacarjem, povedal jim, da ni volje plačati še enkrat davek, še manj pa globo. Zdaj so dacarji kmeta prijeli s silo, poklicali so še dva dacarja, ki so jim pomagali, zvezali so Merta z vrvjo, bili ga s pestmi po glavi, dajali mu zaušnice in ga hoteli odvesti v zapor. A kmetje sosedje so na trgu napadli dacarje in redarje, ki so Merta vlekli zvezanega med ljudmi, in so sosedo oprostili. Razburjenost je bila med ljudstvom velikanska. Zdaj je šel gospod Rabl, po domače Majar v Škocijanu z Mertom na sodnijo, a okrajni sodnik ju baje še poslušati ni hotel, češ: „Das geht mich nichts an,“ pristav g. Knes pa je vsprejel nujno tožbo proti redarjem in dacarjem zaradi hudega ravnanja. Kmet je imel vse otekle roke, ker so ga bili z vrvjo tako trdno zvezali. Zdaj so še le začeli dacarji

in redarji kmeta za odpušcanje prositi, ko jim je sodnijski pristav čital postavne določbe in kazni, katere jih čakajo; kmet je bil mehak dosti, da je od tožbe odstopil za odškodnino 5 gld. Ali ima dacar pravico, zaradi jezika davek še enkrat tirjati in nalagati komu globo, mi ni znano, gotovo pa nima pravice, kmeta napasti in pretepati. To postopanje se dá tolmačiti le iz národnega nasprotstva. Nemško-národovci hujskajo svoje ljudi namenoma proti Slovencem; ta jim je kakor suženj, s katerim hočejo delati, kakor se jim poljubi, in vendar ravno naš dobrodušni Slovencé vzdržuje vsa strupena tuja gnezda. Razburjenost v slovenskih občinah onstran Drave je zavoljo tega dogodka velika.

„Slovenec.“

Iz Jezerskega. (Raznoterosti.) Kdor tiči vedno le doma za pečjo, njemu pride le malokdaj kaj na uho, kar se godi po svetu. Kdor pa pogleda nekoliko okoli in bodisi tudi deset korakov od hiše, zve mnogo zanimivega. Bil sem zadnjič na Jezerskem in oglašil sem se tudi pri Štularju, da se z gostoljubno gostilničarko pogovorim. Zvedel sem, da se je oženil o pustu mladi Koprivnik in da je to bila prva poroka od l. 1814. Toliko let tedaj ni obhajala ta hiša kake poroke! Kako pa je to mogoče? Prednik mladega Koprivnika je prevzel gospodarstvo od svojih starišev ter pridno gospodaril celih 62 let. In vrh tega ostal je brez ljube ženke vedno v samskem stanu. Vsled teže let, — dosegel je 81 — prepustil je gospodarstvo sinu od svoje sestre. Stari Koprivnik gospodaril je s svojo sestro, ki se tudi ni omožila, vsi drugi njegovi bratje in sestre pa so se podali pod sladki jarem sv. zakona. — Tudi o Jezerskem vrhu sem nekaj zvedel. Cesta je bila zdaj, ko je sneg kopnel, vsa ledena, zatorej voznja zelo nevarna. Vozila sta enkrat dva Kranjca čez, jeden preišče in slanino, drugi pa lonce. Ko vozita po cesti navzdol proti Kapli, se nista upala dalje, rekla sta, da sama ne vozita tudi za 50 gld. ne. Moral je priti kmet Šteiner, da jima je pomagal. Drugokrat si je nek Kranjec, ki je vozil od Kaple, kupil že v Železni Kapli sekuro, da je posekal na Jezerskem vrhu smreko, ki jo je privezal zadaj na voz, da bi voza preveč ne gnalo, ker je bilo vse ledeno. Cestar to vidi in leti, kar mu je sapa dala, do župana, ker to naznani, ker je proti postavi. Kranjec pride do župana ter mora plačati 1 gld., a plačal ga je rad, da se mu ni le kaj hujskega pripetilo. Želeti bi bilo, da se cesta kmalu preloži, da ne bode tako strma. Mlad fant je vozeč po cesti, padel in si zlomil kost, ker je bilo tako ledeno in strmo. — Še nekaj sem videl. Ko pridem k Štularju, pride tudi neki mož v hišo ter zahteva četrtinko vina. Ko mu ga natakarija prinese, ga nese mož ven, ter ga popije zunaj na prostem. Potem se je v hiši malo pogel ter šel domu. Zvedel sem, da se je ta mož zaobljubil, o postu nikdar piti kaj v gostilni sami, ampak samo zunaj. Je tudi nekaj vredno.

Ožbolt.

Iz Trdnjevasi. (Smrt.) Dné 5. marca, v nedeljo popoldne, bil je tukaj pogreb Jožefa Kramarja p. d. Odunka. Dolgo je trpel na želodčni bolezni ter jo potrpežljivo prenašal, dokler ga ni Bog poklical k sebi. S sv. zakramenti previden umrl je v petek ob 2. uri popoldne. Rajni je bil mnogo let cerkveni ključar ter občinski in šolski svetovalec. K pogrebu prišlo je veliko ljudij od blizu in od daleč. Udeležba je bila tako velika, da ne pomnimo takšne pri tukajšnjih pogrebih in še vkljub slabemu vremenu, ker je deževalo. Obilna udeležba je pokazala, kako je bil rajni spoštovan zavoljo svojega dobrega značaja, dobrega obnašanja nasproti Bogu, sebi in bližnjemu. To so tudi gospod potrdili v besedah, ki so jih spregovorili nad grobom; namreč da rajni zapušča svojim otrokom in zlahti in nam vsem pet dragocenih, zlahtnih biserov: pobožnost, pravičnost, poštenost, odkritosrčnost in dobro ime in da v teh svojih dobrih lastnostih tudi pred Bogom najde najboljšega zagovornika. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Iz slovenske okolice beljaške. (Nemška nestrpnost in nehvaležnost.) Vedno bolj se množijo slučajji, ko bruhne nemški srd in gnjev na dan tudi nad krotkimi Slovenci. Ko je letos začetkom meseca februarja zapadel večji sneg, so na železniški progi od Podravljan do Beljaka večinoma Slovenci iz vernberške občine odmetavali sneg. Dospevši do Beljaka so bili tam slovenski delavci od nemških sprejeti s psovskami. Nemci so Slovencem najbrže zavidali, da tudi kaj zaslužijo pri železnici ter so jih tako uljudno pozdravili z vskliki kakor: „Vi ‚bindišarji‘ nam kruh izpred ust sneste — nam kruh kradete“ itd. Akoravno so imeli nemški delavci isti zaslužek od železnice kakor slovenski, vendar jim niso ga privoščili, seveda samo radi tega, ker so bili Slovenci. Nemci tu niso upoštevali, da so ti „nebodijhtreba“ Slovenci bili iz vernberške občine, katere župan — dasi „bindišarske“ krvi — je velik prijatelj Nemcem, ali bolje: nemškim liberalcem-nacijonalcem.

Saj je nedavno v teh veliko zadovoljnost nemški jezik razklical kot uradni jezik večinoma slovenske občine, kakor da bi bili kje na Pruskem. (!) Liberalcem je tudi zelo ugodil, ko je v deželnem zboru — seveda kot „veren“ katoličan — glasoval zoper vpeljavo veronauka na višji realki v Celovcu in tudi zoper nameščenje usmiljenih sester v deželni bolnišnici. Skoz drn in strn, kakor slep, je dirjal za liberalnimi nemškimi tovariši, da bi si le ohranil njih milost in svoj sedež, učenci višje realke pa naj se tudi njemu zahvalijo, da so skoz tri leta kakor naša ljuba živina brez verskega pouka; bolniki pa naj udani v voljo nemških in nemškutarških liberalcev pogrešajo skrbne postrežbe usmiljenih sestr, katere hvalijo in spoštujejo tudi nekatoličani. In ti „šmentani“ nemško-narodni delavci (saj take se tu kažejo) ne vprašajo prej in ne razločujejo, ali so ti „bindišarski“ delavci prijatelji in volilci gospoda vernberskega župana, ki ima za nemštvo toliko „zaslug“, ali pa narodno in katoliško misleči Slovenci, — o ne — dovolj jim je, da vidijo Slovence pred seboj, ki v svojem materinem jeziku kramljajo. Brez razločka jih napadajo in pitajo s psokami, tako da je prišlo do pretepa. Kako nevhvaležen je Nemeč za vse usluge slovenskih renegatov (odpadnikov)! Nahujkan po časopisju in po govornikih, kakoršni so Wolf, Schönerer, Dobernik, Lemiš itd., smatra vsakega Slovenca, ne oziraje se na njegovo mišljenje, kot Nemcu „manjvrednega“, katerega je treba zatreti in uničiti!

Iz Slovenjegrada. Gosp. Val. Stolzer, učitelj v Razborju je volje prevzeti službo organista in cerkovnika tudi med koroškimi Slovenci in sicer v kraju, kjer bi imel priliko, sposobne dečke v glasovirju in v orglanju poučevati, zraven pa še tudi slovenski ali nemški pisariti. — Isti je znan ne le kot dober orglavec, ampak tudi kot cerkven skladatelj, in je dobil za gojitev cerkvene godbe priznanja od ministerstva za bogočastje in uk in od visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Imenovani je dobrega verskega, krotkega značaja in prečastiti duhovščini že od nekdanj prisrčno vdan. Ponudbe v tej zadevi naj se pošiljajo č. g. Franju Klepaču, župniku pri sv. Danijelu v Razborju, pošta Slovenjegradec na Štajerskem.

Deželni zbor koroški

se je dné 14. marca zopet sešel. Dvorana bila je precej prazna, in deželni glavar je komaj mogel potrditi sklepčnost „visokega“ deželnega zbora.

Na prvem dnevnem redu bile so, tako je že stara navada, volitve v razne odseke, pri katerih so se naši slovenski poslanci zopet popolnoma prezirali. Nemški „Herrenvolk“ in njihovi slovenski „Bauernbundarji“ Kiršner in Oraš se bojó, da bi nasprotniki ne pogledali jim v kvarte, s katerimi se igra za deželni denar. Zato bodo ti gospodje pa tudi sami odgovorni za nesrečno in slabo gospodarstvo v naši deželi.

Učiteljske plače.

Za povišanje učiteljskih plač se je vposlalo deželnemu zboru mnogo prošenj od občin, okrajnih šolskih svetov itd. Gospodje učitelji polagajo liberalcem za svojo agitacijo zdaj račun in liberalni deželni zbor ne bode mogel drugače, kakor prej ali slej ustreči ti želji, sicer bo prihodnja volitev rudeča in ne več nemška. Naše stališče v tej zadevi je jasno: Vsakemu svoje, bodimo pravični vsakomur in dajmo vsakemu, kar je zaslužil. Vse časti vreden je dober učitelj, ki otrokom nadomestuje krščanskega očeta, ter otroke uči razun branja in pisanja tudi krščanskega življenja. Žalibog, da imamo pri nas takih učiteljev malo, in strah nas obhaja, kedar mislimo na bodočnost. Kaj bo s šolo, če se bo v učiteljskih krogih vedno bolj širila socijalna demokracija, kaj bo v bodoče, če bodo na pripravnihah vzgojevali učitelje taki sovražniki Slovencev, kakor je pripravniki ravnatelj g. Knapič v Celovcu?

Tudi mi smo za to, da bi bili učitelji pošteno plačani, a popred morajo biti učitelji sposobni za pouk in vzgojo otrok krščanskih starišev. Gospodje liberalci bodo z učitelji imeli velik križ, brez njih propadejo pri volitvah, vse želje pa jim izpolniti tudi ne bodo mogli.

Deželni stavbeni red.

Med prvimi poročili deželnega odbora je tudi poročilo in predlog o novem deželnem stavbenem redu. Predlagalo se je, da se vsaj ta predlog izroči stavbenemu odseku. G. pl. Ehrenwert pa se je temu po pravici protivil. Opominjal je, kako pripravljeno delo že ni šlo prav izpod rok, ker se tukaj dela en stavbeni red za mesta, trge in vasi. Kar je za Beljak treba, za Globasnico ne bo potrebno, dejal je govornik, in moramo reči, da po vsej pravici. Menda želé gospodje narediti novo mišjo past, v kateri bi se kakor miši lovili kmetje, ki pri volitvah z gospôdo ne držijo. Vsakteri pametni človek mora uvideti, kako bo kmetom na

škodo, če bodo od njega tirjali, da on svinjske pitovnjake zida, kakor v mestu gledišča. Postava, ki se izvajati ne dá, zakaj pa je? Ni mogoče, da bi kmet mogel toliko denarja potrositi pri stavbi, kakor bogati gospodje v mestu. In če bodo kmetom delali pri stavbah preveč sitnostij, bodo si pa rajši ohranili stare, nezdrave hišice in zgolj iz skrbi za higijeno, to je za zdravje, bodo v zdravstvenem oziru le škodovali.

Gospod pl. Ehrenwert je predlagal, naj se deželnemu odboru vrne njegov predlog in naj se mu da naročilo, predložiti dva stavbena reda, enega za mesta in enega za kmete. Liberalna gospôda je ta predlog zavrgla, ker je pameten in vzprejel se bo le en stavbeni red za mesta in deželo, ker so liberalni kmetje itak vsi že le gospodje in ne več kmetje, in za gospôdo mora biti vse bolj mestno in gosposko.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Na Češkem namerava sedaj vlada sama urediti jezikovne razmere na podlagi § 14., in sicer tako, da razdeli deželo v popolnoma češke in popolnoma nemške okraje. V popolnoma nemških okrajih bo uradni jezik nemški, v popolnoma čeških pa češki. Kraji pa, v katerih prebivajo Čehi in Nemci skupaj, in sicer tako, da je prebivalcev onega národa, kateri je o manjšini, vsaj 25%, veljajo za jezikovne mešane kraje, t. j. uradovati se ima v enem ali drugem jeziku, kakor to zahteva stranka. Nemci na Češkem menda trdijo, da so to njihove prvotne zahteve, katere so se vladi samo izdale. Zato njihovi listi tarnajo o izdajstvu vladi nasproti. Nekateri listi poročajo, da so enaki jezikovni načrti izdelani tudi za Moravsko, Šlesko in Tirolsko ter da se bodo načrti za Štajersko in Koroško še le izdali. Bomo videli, kaj je na tem. Preveč zaupljivim nam gotovo ni biti. — Na Dunaju se je staval nov volilni načrt za občinske volitve. Predlagal ga je dr. Lueger. Po tem načrtu se odpravi dosedanji volilni red. Mesto se razdeli v dvajset okrajev, v katerem se voli številu prebivalcev primerno število poslancev za občinski svet. Pravico voliti in voljen biti ima vsakdo, ne gledé na premoženje, kdor je 24 let star ter je stanoval vsaj že 5 let na Dunaju. Židom ta načrt seveda ni po volji. Zato ga skušajo smešiti v svojih listih, češ, da ga ni resnim smatrati, ampak da je to samo komedija. Socijalni demokratje, kateri povsod in vselej kričijo po splošni volilni pravici, in kateri bi morali s tem načrtom prav zadovoljni biti, spodtikajo se nad tem, da mora vsakdo stanovati že pet let na Dunaju, da sme voliti. Oni so pač popolnoma v taborju židov. Sicer se proti tej trditvi radi protivijo, a v resnici pa so vendarle židi njih voditelji. — V Pragi se je 14. t. m. otvoril deželni zbor. Nemški poslanci niso prišli v zbornico. Višji deželni maršal knez Lobkovic je naznanil, da je njegov namestnik Werunsky odložil svoje mesto. — Cesarsko in kraljevo državno vojno ministerstvo se zanaprej po želji Madžarov imenuje: Cesarsko in kraljevo skupno vojno ministerstvo.

Druge države. Na Kitajskem si tudi želi Italija pridobiti en zaliv, in sicer zaliv San-Mun. Minister Canevaro se je izjavil v poslanski zbornici, da interesovani državi angleška in japonska temu ne nasprotujeta, samo da naj se ne skuša tega doseči s silo, ampak diplomatičnim potom. — Nemški cesar je hotel pomnožiti armado. Toda državni zbor je 15. t. m. z 209 proti 141 glasom odklonil to pomnožitev.

Národno gospodarstvo.

Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko.

Slovenci smo zadnja desetletja napredovali v vseh strokah; edino le v čebelarstvu ne; tu smo celo nazadovali. Nekdaj bili smo Slovenci drugim národom učitelji čebeloreje; dandanes je pa ravno nasprotno. Pravi madež za nas Slovence je bilo pa to, da še svojega čebelarskega društva in čebelarskega lista nismo imeli. Da bi se omenjeni madež zbrisal, da bi se čebelarstvo v Slovincih oživilo ter povzdignilo, ustanovilo se je lansko leto slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, toraj za vse slovenske pokrajine. Društvo zadel je pa radi znanega poverjenja takoj prvo leto precej hud udarec, katerega pa bode mlado čvrsto društvo prebolelo. Dnó 16. febr. t. l. imelo je društvo svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskovan, in na katerem se je sestavil novi odbor sledeče: Predsednik Fran Črnagoj, učitelj na Barji; podpredsednik Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem; blagajnik: Fran Mekine, duhovnik v p. v Ljubljani. Odborniki: Peter Pavlin posestnik in čebelar, Fran Pengov, bogoslovec v Ljubljani in Anton Žnidaršič, posestnik, trgovec in čebelar v Il. Bistrici. Urednik družbene lista Fran Rojina, nadučitelj v Šmartnem pod

Šmarno goro; samo večji čebelarji ter za povzdigo čebelarstva vneti možje. Da se pa društvo dvigne do častne stopinje, da se čebelarstvo v Slovincih oživi in razširi, dolžnost vsacega rodoljuba je, da deluje za procvit te imenitne panoge kmetijstva — takozvane poezije kmetijstva, — bodisi da pristopi kot član društvu, bodisi da isto drugim priporoča ter v krajih, kjer še ni čebelarjev, nagovarja in vsodbuja zlasti mlade ljudi, da se oprimejo čebelarstva.

Marsikterega je že čebeloreja osrečila! Ne samo, da mu daje prijetno zabavo, ter ga bolj na dom navezuje. Čebeloreja donša mu tudi lepe dohodke, zlasti ako se je oprime racionalno. Koliko slovenskih krajev je še, kjer ni čebel! Koliko sladkega nektarja se posuši v krasnih cvetkah naših preširnih livad. Ne pustimo toraj izpuhtiti tega sladkega soka naših cvetk, — vsako kapljico naj prinesó pridne čebele v slovenski panj, naj pomnožujejo s tem dohodke slovenskih dežel, naj zboljšujejo blagostan Slovencev.

Udnina, katera naj se izvoli pošiljati gospodu Fran Mekine-u, duhovniku v pok. v Ljubljani, cesta v Mestni log št. 8, znaša na leto samo 1 gld. Vsak ud dobi potem list „Slovenski čebelar“ brezplačno.“

Novičar.

Na Koroškem. Med postajama Vrata-Trbiž se je odkrnil dné 3. t. m. okoli polšestih zvečer precejšen del hriba nad železnico ter se posul na železnični tir. Ko bi se bilo to zgodilo nekoliko trenutkov prej, bi se lahko prigodila velika nesreča, kajti ravno ob istem času vozil je tam mimo brzovlak. — C. in kr. vojno ministerstvo je zaukazalo, da naj se pokliče zavolj cesarskih manevrov v tretjem vojniškem krdelu toliko rezervistov k vojaškim vajam, da bo štela vsaka stotnja (kompanija) 130 mož. Vojaške vaje bodo trajale 20 dni. Cesarski manevri bodo letos na Koroškem med Zgornjem Dravogradom in Celovcem. Glavni stan bo v Celovcu. Pravijo, da pride k njim tudi nemški in ruski cesar in prestolonaslednik italijanski. — V Brežah bil je dné 9. t. m. ogenj. Ker so Breže že tolikokrat in tako hudo trpele po ognju, bil je strah tem večji. Toda posrečilo se je, ogenj omejiti na prvotno ognjišče. Pogorelo je eno posestvo. Škode je baje 6 do 7000 gld.

Na Kranjskem. Presvetli knezoškof ljubljanski je obiskal gimnazijo ter v več razredih nadzoroval veronauk. — Blizu Rakitnika na Notranjskem so iskre iz železničnega stroja zažgale bližnji gozd. Rakičani so ogenj hitro udušili. — Ljudski misijon so obhajali v Št. Juriju pri Grosupljem. Vodili so ga č. oo. frančiškani Konstantin Luzer, Hugolin Sattner iz Ljubljane ter Efrem Turk s Trsata. — Zastrupil se je zdravstveni koncipist dr. Nikola Mitrovič v Črnomlju. — Na Malem Ubeljskem pod Nanosom so pogorele štiri hiše, mnogo sena, precej živeža in štirje prašiči. — V Šmihelu na Notranjskem so se stepli štirje žganjarski bratci, ko so se bili preveč napili. Eden izmed njih je bil s steklenicami ubit. Nesrečno žganje, koliko hudega stori na svetu! — Posestnik Bradula in njegov sin Martin iz Hudobrezja v krškem okraju sta napadla mesarja M. Koršenika, ga pobila ter oropala. Hudo delca so prijeli. — Na smrt obsojena je bila Roza Kuhtič iz Samobora, ker je svojo šestletno pastorko vrgla v vodo, da bi se utopila. Ko sta dva sosedata otroka rešila iz vode, je hudobna ženska doma otroka tako dolgo davila, da je umrl. — V Novem mestu je bil v smrt obsojen cigan Simon Held, ker je napadel in umoril kmeta Martina Novljana.

Na Štajerskem. Notarskim namestnikom v Konjicah je okrožna sodnija v Celju imenovala dr. Jožefa Barleta. — Konsumno društvo v Marenbergu v kratkem odpre prodajalnico. — Zmrznil je v Rajhenburgu bivši sedlar Verež, ki se je preveč navlekel žganja ter na potu obležal. — V Laporju so ustanovili podružnico „delavskega podpornega društva v Celju“. — V Hočah pri Mariboru je krajni šolski svet sklenil, naj se v tretji razred uvede nemški pouk. Šolski okraj je čisto slovensk. To je pa že zelo sramotno! — Časniki v Gradeu napadajo predlog deželnega odbora kranjskega gledé učnega jezika na ljubljanski realki. — V Kozjem se je ustrelil dné 1. t. m. finančni nadpaznik J. Gaberšček zaradi ponižanja časti. Bog mu bodi milostljiv! — Dnó 11. t. m. je pogorelo gospodarsko poslopje národnjaka M. Hrovata v Šonovem pri Kozjem. Kako je požar nastal, se še ne vé. Zgorelo je 17 svinj in tudi hiša, v kateri je gostilna, se je že užgala. Ali to so naši vrli požarni brambovci rešili. Škode je okoli 2000 gld.

Na Primorskem. V Pulju je preklal s svojo sabljo mornarski častnik Lenz posestnika cirkusa Viktor glavo v naglici, ker sta se sprla zavoljo svojih psov. — V Opatiji je, kakor poročajo listi, pred kratkem zaprla policija 20 anarhistov ter jih odgnala.

Po drugih deželah. Po Češkem in drugih deželah skušajo brezvestni kričarji ljudstvo zapeljati, da odpade od katoliške vere k lutrovske veri. Celo v Celovcu se nesramno rogovi zato. Imajo posebne liste, na katerih je že pripravljeno vse in na katerih se ima dotični, ki hoče luteranec postati, samo podpisati. Na vratih luteranskega tempelja je bilo nabito, naj se oni, ki želijo odpasti k lutrovske veri, le oglasijo v ondotnem farovžu. — Iz Dunaja se poroča, da nameravata Schönerer in Wolf, ki posebno rujeta zoper katoliško vero, prestopiti 1. aprila, na Bismarkov dan z vsemi, ki sta jih nabrala, skupno k protestantizmu. — Na Malem Lošnju je 10. t. m. pogorelo tamošnje gledališče.

Razpis častnih nagrad. Vedno se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi Matica močnejše gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor „Slovenske Maticice“ iznova po določilih „Jurčič-Tomšičeve ustanove“ 200 goldinarjev častne nagrade izvorni povesti slovenski, obsežajoči najmanj 10 tiskovnih pol. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, se razpisujeta tudi dve častni nagradi po 100 goldinarjev dvema izvornima povestima, obsežajočima najmanj po 5 tiskovnih pol, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali po eni povesti in eni daljši epični pesmi. Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini vstrezajo umetniškimi zakonom pripovedne književnosti v obče, poleg tega pa še književnim namenom „Slovenske Maticice“ posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še navadno pisateljsko nagrado, katero plačuje „Slovenska Matica“ vsled § 12. svojega opravilnega reda po 25–40 gld. za tiskano polo. Rokopise je pošiljati odboru „Slovenske Maticice“ do 1. prosinca 1900. — Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Maticinih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki — primerno odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani, dne 15. sušca 1899.

Fr. Levec, predsednik. E. Lah, tajnik.

— **(Nemško-slovenska slovnica.)** V Hartleben-ovi zalogi na Dunaju je izšla druga izdaja nemško-slovenske slovnice, katero je spisal naš koroški rojak dr. med. Karol Pečnik, zdravnik v sanatorijih (zdraviliščih) Abbasih in Sakara pri Kajiri v Egiptu. Ta slovnica je v prvi vrsti namenjena Nemcem, ki se hočejo učiti slovenskega jezika. Čedno vezana knjiga se dobiva v vseh knjigarnah po 1 gld. 10 kr.

Društva.

Hiša s kovačijo in vrtom na prodaj. V večjem trgu na slovenskem Štajerskem se bode v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobila se bo za okrog 3000 gld. Hiša je v dobrem stanu, jez je celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje, to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani „Naši straži“, ki bo o vsem potrebnem dalje posredovala.

Vabilo.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pokrče in okolico** napravi letni občni zbor na velikonočni ponedeljek dne 3. aprila 1899, ob 1/2 4. uri popoldne, v gostilni Martina Glančnika p. d. Mežnarja v Lečjigori po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Sprejem in vpisovanje udov. 4. Volitev novega odbora in zastopnika za glavno skupščino. 5. Raznosterosti. 6. Prosta zabava s petjem, katero oskrberji staroznani pevci iz Medgorij. Zavedni Slovenci in Slovenke, gor na Lečjo goro vas vabi

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)

Sodišče Celovec. Dne 6. apr. ob 10. uri, izba št. 85. Ruterjevo posestvo S. Presla v Imovcu, d. ob. Golšovo, vl. št. 25. (3880 gld.)

Sodišče Šmohor. Dne 5. apr. ob 10. uri Birt-ovo posestvo v Grünburgu, d. o. Moše, vl. št. 113. (1483 gld.)

Listnica uredništva.

Gg. dopisnike, katerih dopisi danes zbog pomanjkanja prostora niso prišli na vrsto, prosimo potrpljenja. Prihodnji pride vse. Srčna hvala in pozdrav!

Naznanila.

Dražbeni oklic. E 1510/3 98.

Vsled sklepa z dne 6. marca 1899, opravilna številka E 1510/3 98., se bode prodalo dne 24. marca 1899, predpoldne ob 10. uri, na Čežavi (Galsach) občina Kotmaravas pri p. d. Kulnikovem posestvu na javni dražbi:

2 vola, 1 krava, 1 tele, 1 pitana svinja, 3 prešiči, 20 meterskih stotov slame.

Te reči se smejo ogledati 24. marca na dan dražbe v času med 10. in 1/2 11. uro predpoldne na Čežavi na zgoraj imenovanem posestvu.

C. kr. okrajna sodnija v Celovcu, oddelek VII. dne 7. marca 1899.

Citraši dobé 4 komade za citre in cenik zastonj pri J. Neukirchner, Görkau. Češko.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cene umetnih gnojil.

Ime in vsebina umetnega gnojila	Voznine prosto do vseh koroških postaj, ako kdo naroči cele vagon		Ako kdo vzame manj, stane v zalogi ali od celovške železniške postaje	
	gld.	kr.	gld.	kr.
Superfosfat, 19% fosforove kisline, ki se taja v vodi	5	15	5	30
Amonijak-superfosfat, 12% fosforove kisline, 5% dušika	6	90	7	05
Kali-superfosfat, 10% fosforove kisline, 8% kalija	4	50	4	65
Chili-solitar, 15 do 16% dušika, dnevne cene različne, okrog	11	80	12	80

Od teh 4 gnojil se more dobiti tudi naravnost od lovarne namasnan vagon po cenah, napovedanih za cel. vagon.

Ime in vsebina umetnega gnojila	Na celovski postaji*, ako se naroči cel vagon		Ako kdo vzame manj, stane v zalogi ali na celovski postaji	
	gld.	kr.	gld.	kr.
Koščenica brez kleja, 28 do 30% fosforove kisline, 1/2 do 1 1/2% dušika	4	60	4	75
Češka Tomaževa žlindra, 1 kilo % po 14 1/2 kr.; ima 15% razkrojene citronsko-kisle fosforove kisline	2	85	3	—
Kainit Stassfurtov, 12 1/2% kalija	2	55	2	70

* Za druge koroške postaje se cene posebej določijo in naznanijo. Te 3 vrste gnojil se od tovarne namasni v enem vagonu.

Gorenje cene veljajo neobvezno za 100 kil z vrečo ter se umetna gnojila pošiljajo samo s povzetjem ali če se plača takoj.

Ako se naroči cel vagon, preišče vsa gnojila brezplačno kmetijsko-kemično poskuševališče c. kr. kmetijske družbe za Koroško v Celovcu ter sme biti razlike: pri fosforovi kislini in kaliju za 1/2%, pri dušiku za 1/2%.

Za preiskavo Tomaževe žindre (ako se naroči cel vagon), je določeno kmetijsko poskuševališče v Darmstadt.

P. i. kmetovalce prosimo, naj svoja naročila naznanijo vsaj do srede meseca aprila t. l. Ko poteče ta čas, se more naročilom vstreti le v toliko, kolikor je blaga v skladišču.

Razun zgoraj imenovanih gnojil imam tudi bistrisko modro poljsko sadro (gips) v vrečah po 50 kil. 100 kil stane 1 gld. 90 kr., ako se vzame cel vagon; 2 gld., ako se vzame na drobno na celovski postaji ali v skladišču. Vreče so vračunjene; dobro ohranjene vreče zopet kupujem po 20 kr., franko v Celovec poslane.

Obdarovan Perlmoški portlant-cement po 3 gld. 40 kr. } 100 kil
 „ Kufstansko hidravlično apno (roman-cement) „ 1 „ 65 „ }
 od skladišča ali postaje v Celovcu.

Ako se naroči cel vagon — znižane cene!

Zaloga umetnih gnojil c. kr. kmetijske družbe za Koroško pri J. M. Rothauerju v Celovcu, beljaška cesta št. 1.

Naznanilo.

Po dražbi se bode prodal cerkveni in farovski les na Djekšah 10. aprila 1899 ob 3. uri popoldne. Več pove župnijski urad na Djekšah.

Mlinarskega učenca,

čvrstega in poštenega dečka, sprejme takoj Anton Rotar, mlinar v Ilovljah, pošta Vetrinj pri Celovcu.

Kmetija,

ki ima 96 oralov sveta in stoji ob cesti pri Kotmarivasi in v sredi zemljišča, se prodá zaradi družinskih razmer za 8000 gld. Na hiši lahko ostane 7000 gld. Več se izve pri g. županu v Kotmarivasi na Koroškem.

Prodá se kmetija,

ki ima 40 oralov svetá, hiša je v dobrem stanju, hlev na novo pozidan in obokan, gozd deloma s starim; deloma z mladim lesom dobro zaraščen. Več se izve pri gospodu županu na Žihpoljah.

Prodá se lepa kmetija,

stoječa blizu Grebinja na Koroškem, ki ima polja in gozda vkup 70 oralov. Gozd je lepo zaraščen. Ima tudi velik sadni vrt, ki daje toliko sadja, da se lahko vsako leto napreša okoli 35 polovnjakov mošta. Kupna cena je 3000 gld. Več se izve pri g. Janezu Stangl-nu v Glinjah, pošta Borovlje na Koroškem.

Takoj se prodá

Pikalova kmetija v Volinjah pri Meži. Meri 44 oralov 1285 □ sežnjevi njiv, travnikov in gozda. Ugodni kupni in plačilni pogoji. Več pové Ana Onič v Prevaljah na Koroškem.

Proda se

enonadstropna hiša v večjem mestu na Spodnjem Koroškem, v kateri je pekarija in je pripravna za gostilno in ž njo vrt za goste, zelenjak, keglišče in po želji tudi nekaj sveta. Več pové uredništvo „Mira“.

A. J. Wozounig v Pliberku

priporoča za Velikonoč

smodnik za topiče

posebno močne vrste. Ako se kupi večja množina, pošilja se vozine prosto do vseh železniških postaj na Koroškem. — Dalje priporoča najfinejšo kavo in sicer 5 kil šte. 1. po 5 gld. 50 kr.; 5 kil šte. 2. po 6 gld.; 5 kil šte. 3. po 7 gld. poštnine prosto in vabi, da se za poskušnjo naroči.

Lepa, dvonadstropna hiša,

nova, moderno, dobro in proti požaru varno zidana, brez dolgov, še 12 let davkov prosta, z vso ugodnostjo uravnana, krassen razgled, za zasebnike pa tudi za vsakega obrtnika ali kupčevalca pripravna, na glavnem trgu jako lepo in zdravo ležečega mesteca, kjer se po ceni živi in ki je prikljubeno letovišče ter leži blizu železnice, se iz proste roke in po ceni prodá. Ponudbe sprejema upravništvo našega lista pod znamko „Čedno in priročno“.

Krojaškega učenca,

čvrstega in poštenega dečka, sprejme takoj Mat. Singer, krojač v Svetnivasi, pošta Podgoro na Koroškem.

Urh Rožič,

trgovec z vinom v Pliberku, priporoča vipavska združna vina, staro in belo po 26 in 30 kr., rudeči cviček po 25 kr., risling, stari, za buteljke po 56, novi po 42 kr., istersko črno po 25 kr., belo štajersko po 24 in 26 kr., Izabela šilher po 23 kr. Za pristnost se jamči. V obilo naročilo se priporočam, zagotavlja točno postrežbo.

Hiša z enim nadstropjem,

ki ima 6 sob in kovačnico ter stoji v sredi Borovlj in ima lep sadni vrt ter lep kos zaraščenega gozda, se prodá. Kupna cena je 3000 gld. Več se izve pri g. županu v Medborovnici, pošta Borovlje na Koroškem.